

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

10/S-son (4-jild)

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ S/10 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

Саидов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ходим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулов Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилевич – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Аҳмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат ҳавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Эргашев Икром Абдурасулович – юридик фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

Норматов Бекзод Ақром ўғли – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори, Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги

Тошкент давлат педагогика университети,
Амалий психологияси кафедраси муdiri;

Атабаева Наргис Батировна – психология
фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги
Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Карамаддиновна –
психология фанлари доктори, доцент,
Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари
доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт
бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология
фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон
миллий университети кафедра муdiri;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари
доктори, профессор, Ўзбекистон миллий
университети;

Содиқова Шоҳида Мархабобовна – социология
фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон
халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар
доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор,
Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар
доктори, доцент, Ўзбекистон миллий
университети кафедра муdiri.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари**” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

Norbekov Ahmadjon Norbekovich

XX-ASRNING BIRINCHI YARMIDA O'ZBEKISTONNING SIYOSIY -IJTIMOIY VA IQTISODIY

HOLATI 11-18

Eliboyev Ozodjon Po'lat o'g'li

BAQTRIYANING KUSHONIYLAR DAVRI SHAHARSOZLIGI VA ME'MORCHILIGI..... 19-23

Нуритдинова Нодира Сирожовна

XX-АСР БОШЛАРИДА ТУРКИСТОН ЎЛКАСИДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ (СЕНАТОР К.К. ПАЛЕН

ТАФТИШ МАТЕРИАЛЛАРИ АСОСИДА)..... 24-28

Чориев Шоҳрух Холтура ўғли

ЎРТА ОСИЁ ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИДА САРОЙ АРХИТЕКТУРАСИ ИЖТИМОИЙ

СТРАТИФИКАЦИЯНИ ЎРГАНИШ МАНБАСИ СИФАТИДА 29-38

Жумаева Шоира Бердияровна

МАРКАЗИЙ ОСИЁ МИНТАҚАСИДА ЗИЁРАТ ТУРИЗМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА

МУҚАДДАС ҚАДАМЖО ВА ЗИЁРАТГОҲЛАРНИНГ ЎРНИ 39-43

Jo'rayev Muxriddin Xasanovich

MOVAROUNNAHRLIK MUHADDISLARNING ILMIY SAFARLARI VA SAFAR YO'LLARI

GEOGRAFIYASI..... 44-51

Муқимова Рисолат Рустамжон қизи

ЗИЁРАТ МАРОСИМЛАРИДА ТАБИАТ КУЛЬТИ БИЛАН БОҒЛИҚ УРФ-ОДАТЛАР 52-56

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Абдуллаев Алтинбек Янгибаевич

ДОННИ ҚАЙТА ИШЛАШ КОРХОНАЛАРИДА ТЎЛОВ ҚОБИЛИЯТИ БОШҚАРУВ ҲИСОБИНИНГ

ИЛМИЙ – МЕТОДОЛОГИК ЁНДОШУВИ 57-69

Baxriddinova Yulduz Baxriddinovna

MINAQALARDA FARMATSEVTIKA SANOATINI RIVOJLANTIRISHNING ZARURIYATI 70-75

Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich

QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHDA AGROBIOKIMYO XIZMATLARINI

TAKOMILLASHTIRISHNING OBYEKTIV ZARURATI 76-86

Ибадуллаев Дилшад Ибрагимович

ИНВЕСТИЦИЯ САЛОҲИЯТИНИ МИНТАҚА ИҚТИСОДИЁТИГА ТАЪСИРИНИ

ЭКОНОМЕТРИК БАҲОЛАШ АСОСЛАРИ 87-92

Исламтудинова Дина Файзрахмановна

АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА РЕСПУБЛИКИ

УЗБЕКИСТАН 93-102

Qobiljon Isaev

O'ZBEKISTONNING JAHON SAVDO TASHKILOTIGA (JST) A'ZO BO'LISHINI IQTISODIY

BAHOLASH 103-110

09.00.00 – FALSAFA FANLARI*Xaitov Elmurod Bekmurodovich*

O'ZBEKISTONDA "AHOLI HAYOT SIFATI"GA ASOSIY YONDOSHUVLAR: MUAMMO VA YECHIMLAR (IJTIMOIY-FALSAFIY TAHLIL) 111-116

Расулов Зоҳиддин Усарович

СПОРТ ЭСТЕТИКАСИ: РИТМ, ХАРАКАТ ВА МАДАНИЯТНИНГ УЙЎНЛИГИ 117-122

Тавмурадов Жамшид Элмурадович

АБДУЛҚОДИР БЕДИЛНИНГ ҲАЁТ ЙЎЛИ: ФАЛСАФА ВА АДАБИЙ МЕРОС 123-128

Davronov Otabek Ulug'bek o'g'li

YUSUF QORABOG'IIY SHAXSIYATI VA FALSAFIY-ILMIY MEROSI 129-132

Muxtorova To'tixon Solijonovna

FALSAFA FANINI O'QITISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR: METODLAR VA AMALIYOTLAR 133-137

Akramov G'iyosiddin Najmiddinovich

MARGINALLASHUV TUSHUNCHASINING IJTIMOIIY-FALSAFIY TAHLILI 138-142

Ahmedova Dilrabo

DINIY BAG'RIKENGLIKNING YOSHLAR IJTIMOIIY, MA'NAVIY QIYOFASI SHAKLLANISHIDAGI IJTIMOIIY POTENSIALI 143-150

11.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI*Abdunabiyev Sunnat Botirovich*

IBN BATTUTANING «SAYOHATNOMA» ASARIDA TARIXIY SHAXSLAR NOMINING TARJIMADA BERILISHI 151-159

Seytnazarova Injayim

ADABIYOTSHUNOSLIK SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH TAHLILI 160-168

Tukhtakhodjaeva Zulfya

PHRASEOLOGY AS A SUBSYSTEM OF THE ENGLISH VOCABULARY 169-174

Abdusalamov Doniyor Togayali ogli

REFLECTION OF THE CONCEPT OF «POLITENESS» IN THE PHRASEOLOGICAL AND PAREMIOLOGICAL RESERVOIRS OF THE COMPARED LANGUAGES 175-179

Axmedov Anvar Botirovich

TILNING NOMINATSIYA TIZIMIDA O'ZLASHMA SO'ZLAR 180-184

Aminov Farrukh Komiljon Ugli

THE EVOLUTION OF MEDIA DISCOURSE: FROM TRADITIONAL FORMS TO MULTIMODAL REPRESENTATIONS IN DIGITAL SPACES 185-193

Sharipov Bobur Salimovich

RETSIPROKLI SEMANTIK DERIVATSIYA 194-201

Abduganiyeva Zebuniso Abduhafizovna

ILMIY DISKURSNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 202-205

Samatov Farxod Muminovich

O'ZBEK VA INGLIZ TILIDA "TV" SEMANTIK MAYDONI LEKSIK BIRIKLARINING SO'Z YASALISH XUSUSIYATLARI (ABBREVIATURALAR MISOLIDA) 206-210

Kendjayeva Zemfira

METAFORIK POLISEMIYANING LINGVISTIK YUMORI..... 211-216

Abdullayeva Nilufar Ramazonovna, Uzoqova Durdona Baxtiyor qizi

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA «HID», «IS» KONSEPTINING SEMANTIK TAHLILI 217-221

Saydullayeva Dilrabo Ilxom qizi

ALISHER NAVOIYNING "NASOYIM UL-MUHABBAT" TAZKIRASI VA SULAMIYNING "TABAQOT US-SUFIYA" ASARLARI O'RTASIDAGI MUSHTARAKLIKLER 222-226

Шарапова Лола Станиславовна

ИЛЛЮЗИЯ И РЕАЛЬНОСТЬ В КОНТЕКСТЕ МАГИЧЕСКОГО РЕАЛИЗМА..... 227-232

Ҳакимова Мастура Файзиллаевна

ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК МАҚОЛЛАРИНИНГ МИЛЛИЙ ДУНЁ ТАСВИРИНИ АКС ЭТИШДАГИ АҲАМИЯТИ ВА ЛЕКСИК МАЪНОНИНГ РИВОЖЛАНИШИ (КЕНГАЙИШИ) 233-239

Mo'soyeva Hayitgul O'roqovna

"HEART" – "YURAK" SO'ZLI METAFORALARNING INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI KOGNITIV TAHLILI 240-245

Mamataliyeva Navbahor Xujamberdiyevna

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA TEZ AYTISHLARNING STRUKTURAVIY TAHLILI 246-250

Багаутдинова Ильмира Салаватовна

ВЛИЯНИЕ РОДНОГО ЯЗЫКА НА ПРОИЗНОШЕНИЕ В ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ 251-255

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Nuraliyev Oyatillo Abduvaliyevich

EFFECTIVE PRACTICES FOR DRAWING YOUNG TALENT TO UZBEKISTAN'S PUBLIC CIVIL SERVICE 256-268

Алиев Асилбек Кадирович

ВОПРОСЫ ОТГРАНИЧЕНИЯ МАССОВЫХ БЕСПОРЯДКОВ И ГРУППОВОГО ХУЛИГАНСТВА 269-275

Hong Weixing

INTERNATIONAL LAW AS THE FOUNDATION FOR THE DEVELOPMENT OF TRADE AND ECONOMIC RELATIONS BETWEEN UZBEKISTAN AND CHINA 276-284

Султанова Сабохат Алишеровна

ПЕРСПЕКТИВЫ ДАЛЬНЕЙШЕГО РАЗВИТИЯ ОЦЕНКИ РЕГУЛЯТОРНОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН 285-290

Jonuzoqova Yulduz Izzatulla qizi

O'ZBEKISTONNING AXBOROT TEXNOLOGIYALARI SOHASIDAGI TRANSMILLIY JINOYATLARGA QARSHI KURASH MASALALARI 291-298

Абдусамиева Дилрабо Абдувахоб кизи

ПРЕВЕНТИВНАЯ ФУНКЦИЯ ПОСТПЕНИТЕНЦИАРНОЙ РЕСОЦИАЛИЗАЦИИ 299-304

Khalikov Khayot

THE ROLE OF MODEL UNITED NATIONS IN SHAPING GLOBAL LEADERS AND LAWYERS: A CASE STUDY ON UZBEKISTAN'S YOUTH 305-311

Даулетова Динара Даулетовна

ПРИЧИНЫ И УСЛОВИЯ, СПОСОБСТВУЮЩИЕ ХИЩЕНИЮ ЧУЖОГО ИМУЩЕСТВА.. 312-317

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Толипов Бахтиёр Хамитович

БЎЛАЖАК ИҚТИСОДЧИЛАРДА АНАЛИТИК ТАФАККУРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ
САМАРАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ ПЕДАГОГИК ВОСИТАЛАРИ 318-324

Собирова Гулибарно Зайнитдин қизи

ТЕХНОЛОГИИ РАЗВИТИЯ НАВЫКОВ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НА УРОКАХ
РУССКОГО ЯЗЫКА 325-335

Xolmatova Ziroatxon Anvarovna

BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING TASHXISLASH KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHDA
INNOVATION-METODOLOGIK YONDASHUVLAR 336-339

Abduxoliqov Sardor Safarovich

YOSH DZYUDOCHILARNI JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHDA HARAKATLI
O'YINLARNING O'RNI 340-344

Usmonova Mohizoda Avazjon qizi

GLOBOL TA'LIM MUHITIDA TALABALARNING MULOQOT MADANIYATINI INTEGRATIV
YONDASHUV ASOSIDA RIVOJLANTIRISH TIZIMI 345-348

Xodjiyeva Zumrad

MEZONLARGA ASOSLANGAN BAHOLANISHNING CHEKLANGAN DOIRASI 349-352

Turdiyev Ismoil Allayorovich

OLIY TA'LIM HAYOTIDA MA'NAVIY-MA'RIFIY ISHLARNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI
HAQIDA 353-358

Ibadullaev G'ayrat Akmuradovich

BO'LAJAK FIZIKA-ASTRONOMIYA O'QITUVCHILARINING KOMPETENTLIGINI
RIVOJLANTIRISH METODLARI 359-364

Ishonkulov Sherali Sharifovich

TALABALARNING IJODIY QOBILİYATLARINI RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA RAQAMLI
DASTURLARDAN FOYDALANISH 365-372

Raxmatov Rafik G'ayratovich

IMKONIYATI CHEKLANGAN O'QUVCHILAR RIVOJLANISHIDA TURMUSH TARZINI
SOG'LOMLASHTIRISH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK
IMKONIYATLARI 373-378

Xalmuratova Shaxnoza Bekmurzaevna

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINING RISKOLOGIK MADANIYATINI
SHAKLLANTIRISH TAMOIYILLARI 379-383

Meliboyeva Nodira Qaxramanjanovna

MIRSODIQ TOJIYEV MEROSI (CHANG UCHUN YARATGAN ASARLARI MISOLIDA) 384-387

Qodirov Mirjalol Tolmasovich

TA'LIMDA GIPERMATNLI AXBOROT MODELLARINI QURISHNING ZAMONAVIY
TEKNOLOGIYALARI VA ASPEKTLARI 388-392

Karimova Aziza

BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI SCAMPER TEXNIKASI ORQALI BOLALARNING KREATIV
TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHGA O'RGATISH METODIKASI 393-399

Nishonov Nodir Alimjanovich

BO`LAJAK O`QITUVCHILARDA FUTUROLOGIK TAHLIL QILISH KO`NIKMALARINI

RIVOJLANTIRISHNING MUHIM ASPEKTLARI 400-404

Xidirova Durdona Muxtorovna

SINERGETIK YONDASHUV ASOSIDA O`QUVCHI QIZLARNI IJTIMOIMADANIY

MUNOSABATLARGA TAYYORLASH MEKANIZMLARI 405-408

Received: 10 December 2024
Accepted: 15 December 2024
Published: 25 December 2024

Article / Original Paper

URBAN PLANNING AND ARCHITECTURE OF BACTRIA DURING THE KUSHAN PERIOD

Eliboyev Ozodjon Po'lat o'g'li

Junior Researcher at the Institute of History of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan

E-mail: ozodbekeliboyev12@mail.com

Abstract. During the Kushan period, architecture reached a new level. The expansion of the empire, cultural and religious connections between regions, and economic growth significantly influenced the development of architecture. In the territory of the Kushan Empire, Greek-Bactrian, Indian, and Buddhist styles merged, creating unique architectural landmarks. New temples, pottery neighborhoods, and defensive structures were built in cities. Archaeological research conducted in cities like Termez, Dalvarzintepa, Khayrobodtepa, and Fayoztepa indicates that the economic and cultural development during this period was at a high level. Especially the Buddhist religion and its architectural objects, including temples and stupas, reflect the cultural heritage of the empire. Kushan architecture strengthened interethnic connections and reached new heights in the fields of architecture and art.

Keywords: Greek style, Indian-Buddhist style, Dalvarzintepa, Termez, fortresses, Kushan Empire, Fayoztepa, Khayrobodtepa, Buddhist temples, change and integration, "Silk Road", Xolchayon, archaeological finds, cultural interactions, Qoratepa temple, security structures, urban structures.

BAQTRIYANING KUSHONIYLAR DAVRI SHAHARSOZLIGI VA ME'MORCHILIGI

Eliboyev Ozodjon Po'lat o'g'li

O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi Tarix institutini kichik ilmiy xodimi

Annotatsiya. Kushoniylar davrida me'morchilik yangi bosqichga ko'tarildi. Bu davrda imperiyaning kengayishi, hududlar orasidagi madaniy va diniy aloqalar, shuningdek, iqtisodiy yuksalishlar, me'morchilikning rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Kushoniylar imperiyasi hududida yunon-baqtriya, hind va buddaviylik uslublari birlashib, o'ziga xos me'moriy yodgorliklar yaratildi. Shaharlarda yangi ibodatxonalar, kulolar mahallalari va mudofaa inshootlari qurildi. Termiz, Dalvarzintepa, Xayrobodtepa va Fayoztepa kabi shaharlarda olib borilgan arxeologik tadqiqotlar, o'sha davrda iqtisodiy va madaniy rivojlanishning yuqori darajada bo'lganini ko'rsatadi. Ayniqsa, buddaviylik dini va uning me'moriy ob'ektlari, shu jumladan, ibodatxonalar va stupalar, imperiyaning madaniy merosini aks ettiradi. Kushoniylar davri me'morchiligi millatlararo aloqalarni kuchaytirib, arxitektura va san'at sohasida yangi yuksak cho'qqilarni zabt etdi.

Kalit so'zlar: Yunon uslubi, Hind-Buddaviylik uslubi, Dalvarzintepa, Termiz, qal'alar, Kushon imperiyasi, Fayoztepa, Xoyrabodtepa, Buddaviylik ibodatxonasi, o'zgarish va integratsiya, "Buyuk ipak yo'li", Xolchayon, arxeologik topilmalar, madaniyatlar o'zaro ta'siri, Qoratepa ibodatxonasi, xavfsizlik inshootlari, shahar inshootlari.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI10Y2024N02>

Kirish. Kushoniylar davriga kelib me'morchilik yangi bosqichga ko'tarildi. Bunga bir necha sabablar o'z tasirini ko'rsatgan edi. Xususan, imperiya keng hududlarni zabt qilishi va

ularni imperiya tarkibiga uzoq vaqt saqlab qolganligi. Bundan tashqari Kushon davlati ko'chmanchilar hujumi va ichki urushlardan uncha zarar ko'rmagandi. Shu tufayli iqtisodiy va madaniy tomondan yuksalish davrini boshdan kechirgan. Yirik yangi shaharlar qurilgan, ba'zilar esa yunon-baqtriya qishloqlarining joylarida barpo qilindi.

Endilikda bino va inshootlar qurilish usullari mahalliy va yunon uslubi bilan birgalikda hind – buddaviylik uslubidan keng foydalanilgan. Bu esa shubhasiz o'zi ham yuksak darajada bo'lgan me'morchiligimizni yanada rivojlantirdirgan.

Qal'alar qurushda mahalliy uslublar ustuvor bo'lsa, kuzatuv minoralari, binolar ustunlari, devoriy rasmlarda, mudofa va kuzatuv inshootlarida yunon uslubi seziladi, hind – budda uslubidagi binolar esa kushoniylar imperiyasi eng yirik hukumdori Kanishka bilan bog'liq bo'lib, uning hukumronlik yillarida buddaviylik dini davlat dini darajasiga ko'tariladi, bu esa me'morchilikda ham hind – budda uslubi keng qo'llanilishiga olib keldi. Bunday inshootlar asosan mahalliy me'moriy uslublar bilan hind uslubida qurilgan buddizim ibodatxonalarda ko'rsak bo'ladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Kushoniylar davri shimoliy baqtriya shaharlari va qishloqlari ancha yuksak darajada rivojlanadi. Xususan, Bu davrga kelib shimoliy Baqtriyadagi Xolchayon, Dalvarzintepa, Zartepa, Yavon, Qadimiy Termiz va uning yaqinidagi Qoratepa, Fayoztepa, Ayrtom, Janubiy Baqtriyadagi Begram, Surxkotal va Dilbarjinda kuzatishimiz mumkin. Bu yodgorliklarni o'rganish uchun Termizni dastlabki o'rganish ishlari Termiz arxeologik ekspiditsiyas orqali amalga oshirildi. [1:285]

Topilgan arxeologik topilmalar kushoniylar davri iqtisodiy, ijtimoiy hayotini, diniy tasavvurlari, asosiy xo'jalik turlari haqida keng ma'lumot berdi.

Kushoniylar o'z sarhadlarini kengaytirib savdo yo'llarini egallaydi va yirik integratsiyani amalga oshiradi. Davlatchilikda shaharlarning o'rni oshib boradi. Poytaxt mavqeyi yuqorilab, siyosiy, ijtimoiy – iqtisodiy va madaniy markazga aylandi. Bu hodisani Dalvarzintepada kuzatsak bo'ladi.

Dalvarzintepa kushoniylar davrida dastlabki poyaxt vazifasini bajargani uchun tez suratlarda rivojlanib, hududiy jihatdan kengayib boradi. Qal'a tekislik ustiga qurilgan bo'lib, mudofa devori bilan o'ralgan va uning atrofida xandaq ham bo'lgan. Shaharda buddaviylik ibodatxonasi borligi uning aholisi diniy tasavvuri haqida ma'lumot beradi. Ushbu shaharning eng rivojlangan davri milodiy I – III asrlarga to'g'ri keladi, aynan kushoniylar davrida.

Dalvarzintepada yan bir muhim ahamiyat kasb etadigan jihati uning kulolar mahallasi bo'lib, u yerdagi xonalar o'zining hashamatligi ajralib turadi [9]. Bu shuni ko'rsatadiki dalvarzintepadagi kulollar iqtisodiy jihatdan juda yaxshi bo'lganligini dalolatidir. Xonalarning devorlarida turli bo'yoqlar bilan bezak berilgan. Xonalar turli vazifalarni bajarib, xususan o'txona va sopol pishiradigan xona maxsus to'siq bilan to'silgan. Bu esa olov bir-biriga o'tib ketishini oldini olgan.

Kushoniylar davrida Qadimgi Termiz ham yirik shaharlardan biri bo'lgan. Tez suratlarda kengayib ravnaq topdi. Shaharda "Buyuk ipak yo'li" da joylashuvi savdo – sotiq ha hunarmandchilikni rivojlantirgan. Shahar aholisi dehqonchlik bilan ham shug'ullangan, bu asosan shaharni atrofida bo'lgan. Shahar o'rtasidan yirik suv yo'li kesib o'tgan, yonboshlarida minoralari bor edi.

Imperiyada Kanishka va Huvushka hukumronlik davrlarida yunon-baqtriya va hind-buddavikning o'zaro ta'siri me'morchilikdan tortib, tangalargacha o'z aksini topgan.

Termizdagi buddaviylik ibodatxonasi ham bir vaqtning o'zida diniy inshoot hisbolanib qolmay, balki buddaviylik rohiblarini tayyorlaydigan diniy ta'lim maskani ham edi. Bu yerda ta'lim olgan rohiblar nafaqat imperiya hududida balki buddaviylik vatani hisoblanyotgan Hindistonda ham juda mashhur bo'lgan. Shunday rohiblardan biri **“Abxidxormapitaka” asari muallifi Gxoshakadir. Bundan kelib chiqadiki Termiz buddaviylik dinida muhim joy hisoblanadi. [1]**

Termiz bilan bir qatorda muhim qal'alardan bir Xayrobodtepadir. Uni dastlab arxeologik tadqiqotlar ishlari XX asrning 50-yillarida L.I. Albaum tomonidan amalga oshirilgan. Keyingi tadqiqotlar ishlarini V. D. Jukov tomonidan shaxriston qismida amalga oshirilgan. Xayrobodtepa mudofaa istehkomlari o'rganish ishlari Q. Sobirov, T. Annayev tomonidan amalga oshirilgan.

Xayrobodtepadagi qal'a to'g'riburchak shakld 10 gektarni egallagan, shimoldan janubga tomon 150 metr, g'arbdan sharqqa qarab 100 metrni tashkil qilgan, ikki qismli mustahkam shahar-qal'adir [3:8]. Shahar-qal'aning ark maydoni 50x50 m.ni tashkil qilgan va qal'ning janubi – sharqiy tomonda joylashgan. Ark asosiy shahar-qal'a qismdan xandak bilan va ichki shahar o'rtasidan esa devor yordamida ikki qismga ajratib qo'yilgan. Xayrobodtepadagi arkni ichki xovlisi qurulish me'morchiligi keying davrlarda madrasalar qurulishini eslatin yuboradi. [6:82]

Xayrobodtepada kushon davriga oid Rim imperatori Neron tangasining topilishi, qadimda Rim imperiyasi va Baqtriya davlati o'rtasidagi savdo va madaniy aloqalar yo'lga qo'yilganligini isbotlovchi muhim tarixiy jarayon hisoblanadi. Yodgorlik Turon davlatlarining Eron va Rim imperiyasi bilan aloqalari ko'rsatadigan shaharlardan biridir. Shuningdek, yodgorlik Kushon podsholigi va Eftaliylar davlatlari siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy hayoti haqida muhim ma'lumotlar beradi.

Kushon imperiyasi davrida har tomonlana rivojlanib, kengaygan qal'alardan ya'na bir Jumatepada joylashgan bo'lib, dastlab 1970-yillarda E. Rtvlidaze va M. Isxakova boshliq ekspeditsiya guruhi tomonidan tadqiqot ishlarini amalga oshirganlar. Tadqiqotlar natijasida shahar Kushon imperiyasi hukmronlik davrining har tomonlama kengayib yuksak darajada rivojlanganligi va asosiy muhim shaharlaridan biri sifatida e'tirof etilganligini ko'rsatdi. Shahri markaziy ark qismining o'zi 1.5 gektarni tashkil qiladi va mudofa devorining balandligi 10 metr bo'lib, devor shaharni o'rab olingan. Devor eni ham ancha qalin bo'lib 3 metrni tashkil etgan va pishgan g'ishtlar bilan birgalikda paxsa devorlar ham qad ko'targan.[5:5]

Shu bilan birgalikda ark atrofi ham aholi yashash hududi bilan o'rab olingan, maydoni 2.5 gektarni tashkil qiladi. Shahar qismlarini o'zaro bir-biridan ajratib turish maqsadida orasida to'siqlar ham qurilgan. Kushoniylar davriga kelib shahar atrofi qishloqlar bilan birgalikda 20 gektarni tashkil qilishini o'zi ham shaharning o'rnini belgilab beradi. Bundan tashqari shahar joylashuvi Qizilsuv-Sangardak-Surxandaryo kesishadigan markaz sifatida muhim ahamyatga ega.

Kushonlar davriga oid me'morchilikni qay darajada rivojlangani ko'rsatib beradigan inshootlardan yurtimiz hududa juda ko'p. Shunday inshootlardan biri Ayritomdagi ibodatxona, stupalar va yordamchi xonalardir. Ular me'moriy jihatdan Yunon-Baqtriya davriga oid binoning vayronalari ustiga qurilgan. Ibodatxona binosi kvadrat shakldagi xom g'ishtlar (33x32x10 sm) va qisman pishirilgan g'ishtlardan bunyod etilgan. Ushbu binoning shimoliy-g'arbiy qismdagi yarim yer osti xonasi katta qiziqish uyg'otadi. Ushbu xona kvadrat shaklga ega bo'lib (2,74x2,74

m), pishgan g'ishtdan (36×35×5–6 sm) qurilgan. Mazkur xona, ehtimol, buddaviy diniga oid maxsus marosimlarni bajarish uchun qurilgan bo'lishi mumkin. Ushbu xonaga 80 sm kenglikdagi zinapoyadan tushish mumkin bo'lgan. Zinapoya yettita pog'onadan iborat bo'lib, u ham xuddi shunday g'ishtlardan yasalgan. Xonaning usti maxsus qavariq shakldagi g'ishtlardan yasalgan yengil gumbaz bilan yopilgan. Gumbazning elementlari maxsus o'lchamdagi g'ishtlardan (68×36×5 sm) ishlangan. Ikkita bunday g'isht birlashib, 0,75 metr kenglikdagi yengil kamarchani hosil qilgan. Xonaning ichida shimoliy va janubiy devorlarda, marosim yoki bezak elementlari bo'lgan devor bo'laklari aniqlangan. Xonaning ichki shimoliy va janubiy devorlarida, bir-biriga qarama-qarshi joylashgan, poldan 60 sm balandlikda nishablar aniqlangan. Xona ichidagi, qulab tushgan gumbaz tomining pishirilgan g'ishtlari qurilgani e'tiborni tortadi. Ushbu g'ishtlar maxsus klin shaklida yasalgan bo'lib, ularning qoldiqlari bino ichidagi vayronalar orasidan topilgan. Bu Baktryaning Kushon arxitekturasida tarixida birinchi bor pishirilgan g'ishtdan gumbaz yaratish texnikasi qo'llanganligini, zinapoya usti va nishablarni bezash uchun figurali g'ishtlardan foydalanilganligini ko'rsatadi. Qiziqarli tomoni shundaki, barcha Ayritom g'ishtlarida pishirilishidan oldin chizilgan o'q shaklidagi belgilar mavjud bo'lgan. Markaziy Osiyoning antik davr me'morchiligida kvadrat shakldagi pishirilgan g'ishtlar odatda ustunlar va kolonlar asoslarida qo'llanilgan. Klinik shakldagi g'ishtlar esa faqatgina Parfiya davri qurilishlarida, xususan, Eski Nisoda arka bezaklari uchun ishlatilganligi ma'lum. Ayritom gumbazi va bezaklari shu jihatdan o'ziga xos bo'lib, o'sha davr Baktriya me'morchiligi uchun noyob yangilikni ifodalaydi. [5:6]

Termizda Qoratepa yodgorligida ibodatxona joylashgan bo'lib uni B. Y. Staviskiy, Pugachenkova tomonidan o'rganilgan. Qoratepadan topilgan stupalar buddaviylik dini bilan bog'liqdir. Stupalar asosan yer ostida qurilgan, xususan Hindiston, Pokiston va Afg'onistondagi butparastlarning ibodatxonalari bularga yaqqol misol bo'la oladi. Ammo Qoratepa ibodatxonasi yer ustida qurilgan.

Balandlik ustiga esa silindrsimon inshoot qilingan. Uning balandligi bir nech metrga teng bo'lgan. Usti gumbazsimon qilib ishlangan va unga yog'ochdan tug' o'rnatganlar. Bu tug'ga toshdan yasalgan bir nechta soyabon o'rnatilgan. Bunday soyabon budda dini vakillari orasida chatra deb ataldi. Buddaviylikda chatra muqaddas daraxtning ramzi hisoblanadi. [8:24]

Qoratepa ibodatxona xonalarining devorlarida bezaklar bilan bezatilgan bolib, ular ichida diniy mazmundagi rasmlar ham bor. E'tiborli jihati unda budda va ruhoniylar rasmi ham uchratish mumkin. Budda tasviri juda qiziq tarzda tasvirlangan, uni yuzi yosh ayollar yuziga oxshatilgan va sirli muloyimlik, lablarida esa iliq tabassum ifodalangan. Bu ibodatxona kushoniylar imperiyasida eng katta ibodatxonalardan biridan.

Qoratepadan 2 – 3 km shimoli – sharqda ya'na bir ibodatxona joylashgan bo'lib, u Fayoztepa nomi bilan mashhurdir. Fayoztepa vixara tipidagi ibodatxonadir. U uch qismdan iborat bo'lib, har birida hovli bo'lgan. Uylar, aynan shu hovlilar atrofida joylashgan. [8:24]

Markaziy hovlisining shimoli-g'arbiy qismida joylashgan eshik ibodatxona bilan bog'langan. Eshik yaqinida ohaktoshdan yasalgan hovuzcha bo'lib. Bu hovuzning muhim tomoni shundaki uning suvi sher boshiga o'xshatib yasalgan quvur orqali chiqib turgan, bu esa o'ziga xos chiroy berib turibdi. Markaziy hovlisining shimoliy qismida Qoratepadagi stupalari shakliga juda o'xshash stupa joylashgan. Faqat, uning farqli tomoni Fayoztepa stupasining soyaboni saqlanmaganida. Markaziy hovlining janubiy qismida, stupaning qarama-qarshisida ibodatxona joylashgan bo'lib. Ibodatxona bezaklarining ko'pchiligi qizil rang va ustidan tilla

suvi bilan bezatilgan. Ayvonning devorida esa turli mazmundagi rasmlar chizilgan. Ibodatxona devorlari ham rasmlar bilan bezatilgan. E'tiborga molik jihati uning janubiy devorida bo'lib, unda qizil ko'ylak kiygan Buddaning rasmi g'oyatda nafislik bilan chizilgan.

Fayoztepada olib borilgan tadqiqotlar natijasida, bu yerda oq marmartoshdan yasalgan haykallar guruhi topildi. Unda Buddha va ikki ruhoniylar aks ettirilgan. Buddha muqaddas daraxt tagida o'tirgan, ruhoniylar esa uning ikki tomonida turgan holda tasvirlangan.

Fayoztepada qo'llanilgan me'morchilik Xolchayon topilgan saroyda ham qo'llanilgan. **Saroy to'g'ri to'rtburchak shaklida bunyod etilgan bo'lib, maydoni 91 000 kv. m.ni tashkil qiladi, asosan xom g'ishdan qurilgan** [4:131]. Saroy me'morchilik nuqtai nazaridan g'oyat qo'zal va chiroylidir. Saroy 9 xonadan iborat bo'lgan va sharq tomonga qaratib qurilgan. Xonalariga zich gil qilingan, lekin ba'zan binolarda yopishqoq gil bilan yasalgan qadimiy g'ishtdan foydalanilgan. Saroyning old tomoni ayvonli qilingan. Ayvon ustunlari yo'g'ochdan va toshdan poy ustunlarga o'rnatilgan. Saroy asosan loy suvoq, bo'yoqlar va ganch suvoqlar orqali devorlari pardoz berilgan. Bazi joylarida ganch suvoqlar juda qalin bo'lgan, ularga devoriy rasmlar ham jizilgan. Ular loyga yoki ganch suvoqqa qizil, sariq, ko'k och yashil ranglar ishlatilgan. Rasmlar yuqori malakali rassomlar orqali ishlanganligi ko'rishimiz mumkin. Rasmlarda ikkita erkak va bitta ayol tasvirlangan bo'lib, birinchi erkak qorasochli, qora qoshli va ko'zlari yirik bo'lgan bo'lsa, ikkinchi erkak esa dumaloq yuzli, boshida sochlari yo'q holda tasvirlangan. Shuni takidlab o'tish kerakki ayol tasviri yaxshi saqlanib qolmagan. [2: 42]

Xulosa. Kushoniylar, Yunan va Hind madaniyatlarini o'zaro uyg'unlashtirib, o'zining ajralib turadigan me'moriy, san'at va madaniy yodgorliklarini yaratganlar. Ular imperiya hududida turli millatlar va madaniyatlarni o'zaro birlashtirib, siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan barqaror davrni ta'minladilar. Shuning uchun ham me'moriy rivojlana bosqichining yuqori cho'qqisiga chiqdi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Harry Falk. Kushan histories. Berlin. 2013 P. 285.
2. S. Davlatov, M.Abdullayev. O'zbekiston Me'moriy Yodgorliklar Tarixi. Toshkent. 2022 42-bet
3. Д. Т. Аннаев. Раннесредневековые поселения Северного Тохаристана. Ташкент, 1988. С. 8.
4. Г. А. Пугаченкова. Халчаян. Узбекисто ССР ФАН* нашриёти. Тошкент-1966. С.131.
5. Г.А. Пугаченкова. Скульптура Халчаян. Москва. 1971. С. 5-6.
6. С. Хмельницкий. Между Кушанами и араби. "Gamajun" Берлин-Рига 2000. С. 82.
7. D. Mac Dowall. Implications for kushan chronology of the numismatic context of the nameless king // Труды международной конференции по истории, археологии и культуре центральной азии в кушанскую эпоху. Душанбе. 1968 г. С. 246.
8. Ш. Пидаев. Қадимги Термиз. Тошкент. 2001. 24-25 бет.
9. Ш. Пидаев. Сирли кушонлар салтанати. Тошкент. 1990. 24-бет.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ S/10 (4) – 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари**” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).